

ZORGPERSONEEL

Tallose opleidingen
moeten personeelstekort
helpen oplossen

OP STAP

Het laatste openbare
pandjeshuis van
ons land

2 JAAR LATER

Een fiets leasen
heeft nog steeds
te veel nadelen

SPELEN MET ONZE CENTEN

De koopkracht onder druk

04 Het gesprek

Vakbonden moeten meer op sociale media zitten.

06 Dossier koopkracht

Onze koopkracht staat onder druk.
Onze militanten getuigen.

12 De klant

Wim Auwerx op bezoek in het vernieuwde KMSKA in Antwerpen.

13 Rechtspositieregeling

Vlaamse regering blaast de onderhandelingen op.

14 Tekort zorgpersoneel

Nieuwe plannen en opleidingen om meer mensen in de zorg te krijgen.

18 Op stap ...

Bij de Berg van Barmhartigheid, het laatste publieke pandjeshuis van België.

20 De militant

Het labo van de Vlaamse Milieu-maatschappij onder druk.

22 2 jaar later

Fietslease bij openbare diensten is steeds couranter, valkuilen blijven.

NT | EDITIE N°58 |
COLOFON

CONCEPT & REDACTIE
The Fat Lady

COVERBEELD
Debora Lauwers

COÖRDINATIE
Dorien De Wit,
Pers & Communicatie
ACV Openbare Diensten

DRUK
Roularta Printing
www.roulartaprinting.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Jan Coolbrandt

WOELIGE MAANDEN

Ook na 9 november blijven we actievoeren voor meer koopkracht. Want het ongenoegen is groot. Na het afspringen van hun voorakkoord met de minister van Ambtenarenzaken hebben de federale ambtenaren alvast een stakingsaanzegging ingediend.

Ook rond het loonakkoord voor de politie is er wrevel. Dat zou pas doorgaan als het vervroegd pensioen (NAVAP) voor politiemensen wordt afgeschaft. Dat is niet minder dan woordbreuk.

Op Vlaams niveau lopen de onderhandelingen niet gemakkelijk, vooral door de houding van de Vlaamse regering. Ze blijft vasthouden aan het fameuze vijfsporenbeleid dat nadelig is voor heel wat medewerkers (ziekte, ontslag ...).

En de situatie voor de personeelsleden van lokale en regionale besturen ziet er ook niet goed uit. De Vlaamse regering wil de gemeenschappelijke arbeidsvoorwaarden bij de lokale besturen afschaffen. In de plaats komt er politieke willekeur, opbod en concurrentie, en daar wordt niemand beter van.

Het is jammer dat we moeten vaststellen dat overleg nog nauwelijks loont en dat de overheid niet te beroerd is om in te grijpen in eerder gemaakte afspraken.

We moesten onlangs alle zeilen bijzetten om een verarming van de gepensioneerde ambtenaren te vermijden (zie afschaffing perequatie). Te pas en te onpas vallen sommige regeringspartijen het ambtenarenpensioen en de eindeloopbaanregelingen aan. Maar we willen niet dat er geraakt wordt aan de welvaartsvastheid van de pensioenen en de index. Dat blijven we verdedigen.

En als de overheid wil onderhandelen over eindeloopbaanregelingen of het pensioenregime van de ambtenaren dan moet zij dat doen in het Comité A, waar de publieke werkgevers samen met de vakbonden uit de publieke sector samenzitten.

Als de voorzitter van het Comité A, onze eerste minister, dat overleg niet afdwingt, dan zit er niets anders op dan samen met de andere vakbonden een spreekwoordelijke vuist te maken. Wij zijn het meer dan beu!

*Jan Coolbrandt is voorzitter
van ACV Openbare Diensten*

Reacties kan je sturen naar de redactie via: nt@acv-csc.be

Reacties: jan.coolbrandt@acv-csc.be

Onlangs werd Geert Van Hootegeem, professor arbeidsorganisatie aan KU Leuven, in De Morgen als volgt geciteerd: ‘Sociale media hebben de conversaties die mensen altijd al voerden over arbeid zichtbaar gemaakt. In dat opzicht zou ik bijna durven zeggen dat TikTok dienstdoet als de nieuwe vakbond. Bijna.’ Onze vakbond? Vergelijken met TikTok? Hallo, professor?

“Ik had het in het interview over het fenomeen ‘quiet quitting’. Op TikTok ging een verhaal viral van jonge mensen die er prat op gaan dat ze enkel met hun werk bezig zijn tijdens de werkuren, en geen overuren kloppen. Ze werken om te kunnen leven en niet andersom. Ook veel van mijn leeftijdsgenoten denken er zo over.

Ik denk dat het meer zegt over het soort jobs dat die jonge mensen doen. Ongeveer 60 procent wordt onder hun mogelijkheden tewerkgesteld. Tot

ongeveer 2014 waren er werknemers te veel. Het gevolg was dat je een verdringing op de arbeidsmarkt kreeg, de lager opgeleiden vlogen eruit. Er kwamen geen jobs op maat van wat mensen echt kunnen en willen. De voorbije jaren stroomden te weinig jongeren in, waardoor er een gigantische krapte ontstond op de arbeidsmarkt. Werkgevers moeten de jobs aanpassen aan de mensen of ze vinden geen mensen meer.

Ik zit zelf niet op sociale media, maar dingen die ik vroeger aan de toog hoorde, krijgen nu door de sociale media een megafoonfunctie. De vakbond was in het verleden goed in het kanaliseren van alle opvattingen over arbeid en maakte er een eenduidig verhaal van. Nu moeten vakbonden ook alert zijn voor wat er leeft op sociale media, al was het maar om de meerstemmigheid in de samenleving te beluisteren en hun beleid daarop af te stemmen. Maar een vakbond vertegenwoordigt eerder de klassieke arbeidsprofielen en het is sowieso moeilijk om twee dingen tegelijkertijd te doen. Het publieke debat is ook veel diffuser geworden. Door de verzuiling had men vroeger zelf een podium voor de beeldvorming die wenselijk was in de pers.” ●

“Dingen die ik vroeger aan de toog hoorde, weerklinken nu door de sociale media als door een megafoon.”

ONZE KOOPKRACHT ONDER DRUK

Waarom we actievoeren

Op 9 november voerden de vakbonden samen actie voor meer koopkracht. Ook in de openbare sector is er veel boosheid. De acties zullen de komende maanden nog verderlopen bij onder meer de federale ambtenaren, politie, de Vlaamse en de regionale en lokale overheden ... We blikken terug op de nationale actiedag van 9 november en op de gevolgen van een vermindering van koopkracht.

DE EISEN VAN HET ACV:

- Er moet snel een prijsplafond voor gas en elektriciteit komen.
- Het sociaal tarief moet uitgebreid worden.
- Er moeten hogere vergoedingen voor verplaatsingskosten komen.
- De aanvallen van werkgevers op de index moeten stoppen.
- Werkgevers moeten een akkoord sluiten met vakbonden om de koopkracht te verhogen in sectoren waar dat mogelijk is, bovenop de index.
- De regering moet de belastingen snel hervormen zodat werknemers meer overhouden en de sterkste schouders meer bijdragen.

‘We stonden met een zeventigtal mensen aan het kabinet van Brussels minister Maron. We moeten actievoeren want als we niet buiten komen verandert er niets. Zichtbaarheid is juist h t wapen van een vakbond. Overleg met een instelling gebeurt hoofdzakelijk op basis van goede wil. Maar als die wil ontbreekt, dan blijft er alleen de actie over. Hoe meer we kunnen mobiliseren, hoe meer we kunnen wegen op het beleid.’

Matthias Baert, afgevaardigde
ACV Openbare Diensten OCMW en
gemeente Anderlecht

‘Ook al was het een betoging tegen de vermindering van de koopkracht, er waren veel mensen uit de kinderopvang aanwezig omdat de problemen daar immens zijn door het personeelstekort. Het vat is af. En dat geldt ook voor de mensen zoals ik die niet meer weten hoe we de voorschotfacturen moeten betalen.’

Charlotte De Kegel, ACV-militant
en begeleidster bij de Dienst
Kinderopvang van Stad Gent

‘Ik heb meegestaakt. Ten eerste omdat we samen een vuist moeten maken, maar zelf ondervind ik de koopkrachtvermindering ook aan den lijve. Bovendien zijn de cipiers enorm teleurgesteld in de federale overheid. Ze beloofden ons maaltijdcheques, een verhoging van de eindejaarspremie en een loonsverhoging. Tijdens de begrotingsbesprekingen werd alles van tafel geveegd, vandaar dat we op 16 november opnieuw gestaakt hebben.’

Hans Tielens, afgevaardigde
ACV Openbare Diensten voor het
gevangeniswezen en cipier in
Merksplas

... DE ONTHAALLOUDERS

BLIJVEN DE ONTHAALLOUDERS IN DE KOU STAAN?

Jan Mortier, ACV-coördinator Openbare Zorgsector: “De meeste onthaalouders krijgen eigenlijk geen loon maar een onkostenvergoeding. Met de onkostenvergoeding moeten ze alles betalen: voeding, speelgoed, boekjes, kinderstoeltjes ... En natuurlijk ook de energiekosten.

De verwarming enkele graden lager zetten, is in de kinderopvang geen optie. Al begin 2022 hebben we de problematiek van de toenemende kosten aangekaart. De kosten van energie en de hogere voedingskosten wegen zo zwaar door dat veel onthaalouders ermee stoppen of dat alleszins overwegen.”

100 MILJOEN EXTRA

Voor 2023 voorziet de Vlaamse regering in een bijkomend bedrag van 100 miljoen euro voor de volledige sector van de kinderopvang. “Onvoldoende om alle noden te lenigen. In het algemeen budget voor 2023 wordt er wel een bedrag van 60 miljoen euro vrijgemaakt voor energiemaatregelen maar die zijn bestemd voor alle zorg- en welzijnssectoren. Het is maar de vraag of de onthaalouders een graantje zullen kunnen meepikken. Voor 2022 werkt de Vlaamse regering aan een energietoelage. We blijven druk zetten bij de Vlaamse regering om de onthaalouders niet te vergeten.”

Bij het ter perse gaan van dit nummer waren de concrete modaliteiten nog niet gekend.

... DEFENSIE

STIJGENDE BRANDSTOF- PRIJZEN MAKEN WOON-WERKVERKEER ONBETAALBAAR

“Militairen leggen gemiddeld, met meer dan 50 kilometer, het dubbele af aan afstand tussen woon- en werkplaats dan de gemiddelde werknemer”, zegt Walter Van den Broeck, secretaris ACV Defensie. “Een optie om dan maar dichterbij de kazerne te gaan wonen is er niet echt, want militairen hebben geen vaste standplaats. Een ander probleem is dat de militair wel recht heeft op gratis openbaar vervoer voor het woon-werkverkeer, maar dat veel eenheden moeilijk of zelfs niet bereikbaar zijn met trein of bus.” Om dit op te vangen werden in het voorjaar van 2020 onderhandelingen gestart over de toekenning van een verwijderingstoelage aan militairen. Maar die kwam er niet door. Het voorziene budget werd integraal gebruikt in de loononderhandelingen.

WERK BETER ORGANISEREN

Om het betaalbaar te houden, vragen Walter en zijn collega’s al een hele tijd om een leefbaar woon-werkbeleid. “Dat willen we vooral organisatorisch regelen, bijvoorbeeld door militairen dichterbij hun woonplaats te stationeren. Daarnaast hebben wij ook gevraagd om flexibeler om te gaan met telewerk. Dat werkte heel goed tijdens de coronacrisis. Ten slotte vragen we om minder tijdsgebonden en meer taakgericht te werken.”

“We krijgen veel vragen van onze leden. Militairen die 500 euro per maand aan brandstof kwijt zijn, blijven dat niet volhouden. Voor alle duidelijkheid: zij worden daar op geen enkele manier voor vergoed. Die mensen zullen defensie verlaten als er geen oplossing komt. Gelukkig zijn er nog veel mensen die blijven uit idealisme, maar ook dat heeft zijn grenzen.”

... DE OCMW’S

STEEDS MEER HULPAANVRAGEN, OOK VAN MIDDENKLASSERS

Lieve Brillens, diensthoofd van de Sociale Dienst van het OCMW Beersel, schetst de lokale situatie: “De stijging in hulpvragen duurt al zo’n zes maanden. Sinds augustus zien we meer en meer mensen aankloppen om te helpen met hun energiefactuur. Dat zijn mensen die zich te pletter zijn geschrokken van hun nieuwe voorschotfacturen en die niet kunnen betalen. Wij checken eerst of ze recht hebben op het sociaal tarief want velen kennen dat niet. We kijken verder ook naar het reëel verbruik om de voorschotfactuur naar beneden te krijgen. Samen met de Woonwinkel informeren we over energiebesparende maatregelen. Bij meer en meer mensen wordt een budgetmeter geplaatst. Zij worden tussen 1 november en 1 april geholpen met een minimale levering aan aardgas en elektriciteit. Die minimale levering – een initiatief van de Vlaamse regering – helpt hen met hun budget.

Ook middenklassers komen nu bij ons. We helpen hen onder meer door hun inkomsten, uitgaven en eventuele schulden in kaart te brengen. In een aantal situaties komen wij voor een stuk financieel tussen in de energiefactuur. Uitzonderlijk nemen we eenmalig de eindfactuur ten laste.”

STAKING BRUSSELSE OCMW’S

Matthias Baert is permanent afgevaardigde voor ACV Openbare Diensten bij het OCMW en gemeentebestuur van Anderlecht. “De OCMW’s zijn compleet overbelast, zeker in Brussel. Voor de coronapandemie zaten we al op de limiet, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis hebben het erger gemaakt. Omwille van de toegenomen werkdruk zijn veel sociaal assistenten vertrokken uit Brussel. Dat betekent meer werk voor steeds minder personeel. Zo wordt het moeilijk om waardig sociaal werk te leveren. Iemand die 150 dossiers moet behandelen, heeft niet de tijd om mensen te helpen.” Om dat aan te klagen, hielden alle Brusselse OCMW’s woensdag 16 november een staking.

HOE BESPAART DE VLAAMSE OVERHEID?

De komende maanden is het wat frisser werken in de overheidsgebouwen. De verwarming gaat een paar graden naar beneden en ook met andere maatregelen wordt er ingegrepen om te besparen. ACV Openbare Diensten houdt een oogje in het zeil om het welzijn van de werknemers te vrijwaren.

Tot 1 april 2023 – geen grap! – wil de Vlaamse Regering in haar overheidsgebouwen minstens 15 procent gas en elektriciteit besparen ten opzichte van voorgaande jaren. Naast een aantal verplichte maatregelen die overal gelden, zijn er ook nog aanvullende maatregelen. Elke entiteit kan zelf invullen welke aanvullende maatregelen nuttig en nodig zijn om tot die besparing te komen.

IN DE GEBOUWEN

Anneleen Van Laethem, ACV Openbare Diensten secretaris voor de Vlaamse overheid, somt op wat er zoal in de overheidsgebouwen verandert. “Bekendste maatregel is de verlaging van de temperatuur naar maximaal 19 graden Celsius. Een minimum van 18 graden blijft gegarandeerd, alleszins voor bureauwerk. De regering vraagt ook om zelf initiatieven te nemen, maar dat is een beetje afhankelijk van het gebouw zelf. De VDAB bezit veel oudere gebouwen waarvoor men andere maatregelen neemt dan in de grote nieuwe overheidsgebouwen. Daar moet men bijvoorbeeld handmatig de radiatoren instellen, in de modernere gebouwen wordt dat centraal gestuurd.”

VANZELFSPREKENDE MAATREGELEN

“We houden als vakbond natuurlijk wel in het oog dat het welzijn van de werknemers er niet onder lijdt. Dat

gaat dan niet over die haalbare 19 graden, maar soms is er sprake van een vermindering of zelfs sluiting van de catering.”

De mogelijkheid om in het weekend of op feestdagen de verwarming af te zetten en bij brugdagen zelfs volledig te sluiten, wordt per gebouw onderzocht. Anneleen: “Dat is niet altijd zinvol want soms kost de opstart op maandag meer energie.”

De meeste maatregelen zijn vanzelfsprekend, vindt ze. “Geen warm water meer voor sanitair tenzij het noodzakelijk is, buitendeuren van gebouwen staan niet meer open, de binnenverlichting en lichtreclames worden volledig gedoofd na sluiting en sporthallen worden verwarmd op maximaal 17 graden.”

VOORBEELDFUNCTIE

“Als vakbond denken we uiteraard ook aan oplossingen om deze energiecrisis te bestrijden. Op zich is er veel bereidwilligheid onder de werknemers. Als overheid heb je natuurlijk een voorbeeldfunctie. Bovendien nemen mensen thuis ook al maatregelen.”

De voorbije jaren verkleinde de kantooroppervlakte met de invoering van telewerk. “De bezorgdheid onder het personeel die nu leeft, gaat over ruimte. Wat als we een strenge winter krijgen en er meer mensen op kantoor komen werken? Is er dan voldoende plaats?”

ENERGIETIPS VOOR THUISWERKERS

Misschien werk je een tot enkele dagen per week thuis en wil je dat graag blijven doen, ook als de stenen uit de grond vriezen. Dus vraag je je wellicht af: hoe kan ik op een betaalbare en eenvoudige manier energie besparen? Met deze tips van Jorne Maes, energieconsulent bij de Stad Leuven, bespaar je op korte termijn het meeste energie:

- **Verwarm – als dat kan – enkel de ruimte waar je werkt.**
- **Zet de verwarming een graadje lager en trek een extra trui aan. Je bespaart direct 7 procent energie door de verwarming een graad lager te zetten. 19°C is ok van temperatuur voor een bureaujob, lager wordt al koud.**
- **Installeer je bureau aan de zuidkant van je woning als dat lukt, dan profiteer je van de warmte van de zon.**
- **Kies voor ledverlichting en vermijd warmte-verlies door kieren af te dichten, radiator-folie tussen je radiator en buitengevel te plaatsen ...**
- **Trek na het werk de stekker van je extra scherm uit om sluipverbruik te vermijden.**
- **Elektrisch bijverwarmen is tot drie keer duurder dan je centrale verwarming op aardgas te gebruiken.**

In de wetenschap dat de energieprijzen de komende jaren hoog blijven, is het ook geen slecht idee om te kijken hoe goed jouw woning geïsoleerd is. Voor advies en vragen kan je altijd terecht bij het Energiehuis in jouw stad of gemeente.

20

Net voor de zomer sloten de vakbonden van de federale overheid een belangrijk voorakkoord af met minister van Ambtenaren-zaken De Sutter. Dat kon je lezen in de vorige editie van NT. Militant Dirk Vande Sompele deed uitgebreid uitleg over hoe belangrijk dat akkoord wel was.

Maar na de recente begrotingsgesprekken is de sfeer helemaal omgeslagen. Het gemeenschappelijk vakbondsfront heeft zelfs een stakingsaanzegging ingediend. Dat heeft alles te maken met de beslissing van de federale regering om het sectoraal voorakkoord te verwerpen én het sociaal overleg naast zich neer te leggen. De ontgoocheling is groot.

Het sectoraal voorakkoord gaf weer wat hoop dat federale functies aantrekkelijker zouden worden. De federale regering heeft al langer problemen om vacatures ingevuld te krijgen. Het gemeenschappelijk vakbondsfront is ervan overtuigd dat veel kandidaten afhaken wanneer ze de vergelijking maken met andere (private) sectoren. De federale ambtenaren wachten al 20 jaar op een loonsverhoging, moeten ze nu nog eens 20 jaar wachten? ☹️

“Jammer dat er één zaal niet toegankelijk is voor mensen in een rolstoel”

WIE

Wim Auwerx, 45 jaar

KLANT BIJ

Koninklijk Museum voor
Schone Kunsten in
Antwerpen

TEKST

Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE

Thomas De Boever

Ind oktober opende het KMSKA na een jarenlange renovatie de deuren. Het bestaande gebouw kreeg een grondige facelift en er opende ook een splinternieuwe vleugel. Veel aandacht ging naar een betere beleving van de collectie door het publiek. Klopt dat ook voor Wim Auwerx, die regelmatig musea en tentoonstellingen bezoekt? “Als liefhebber van moderne kunst was ik vooral nieuwsgierig naar het nieuwe gebouw en de schitterende Ensorcollectie. De collecties met oudere schilderijen zijn minder mijn smaak, en ook de manier waarop ze nu worden gepresenteerd met heel veel werken bij elkaar was minder mijn ding. Zo krijg je een overdaad aan indrukken. Tegelijk zag ik vanuit mijn rolstoel minder goed de hoger gelegen werken, omdat de lichtinval dan anders is. Ik vind het

wel tof dat ze erop gelet hebben om verschillende werken niet te hoog te plaatsen, zodat ook rolstoelgebruikers er optimaal van kunnen genieten.”

Qua toegankelijkheid zat het grotendeels wel snor: naast de imposante toegangstrappen is een hellend vlak aangelegd, de inrichting van de toiletten is top, de grote ruimtes zijn makkelijk toegankelijk, ... Toch wil Wim nog twee werkpunten aanstippen: “Op die witte vloer zie je direct zwarte strepen van mijn wielen die moeilijk weg te poetsen zijn. Ook jammer, ook al stond het aangegeven op de website: één zaal is niet toegankelijk voor mensen met een rolstoel door de drie trapjes die de toegang vormen. Ik snap dat het om een beschermd gebouw gaat, maar is daar nu echt geen oplossing voor mogelijk?”

UPDATE

GEMEENSCHAPPELIJKE ARBEIDSVOORWAARDEN LOKALE BESTUREN OP DE SCHOP

Op 10 november voerden we actie bij de Vlaamse regering. Ze verwierp het akkoord met de werkgevers over de rechtspositieregeling bij de lokale besturen. De Vlaamse regering wil het gemeenschappelijk personeelsbeleid bij de lokale besturen afschaffen. We gaan 30 jaar terug in de tijd.

DE GEVOLGEN

- Arbeidsvoorwaarden worden niet meer gemeenschappelijk bepaald.
- Vaste salarisschalen bestaan niet meer.
- Beslissingen worden niet meer gecontroleerd op kwaliteit en inhoud: het bestuurlijk toezicht wordt uitgekleeft.
- Lokale besturen worden concurrenten van elkaar.
- Statutairen kunnen bij reorganisatie ontslagen worden.
- Politieke willekeur kan vanaf nu welig tieren.

EN NU?

De Raad van State moet nu een advies uitbrengen. Daarna buigt het parlement zich over het ontslagdecreet en kan de Vlaamse regering het besluit over de rechtspositieregeling definitief goedkeuren. De nieuwe rechtspositieregeling zou gelden vanaf 1 januari 2023.

Intussen zullen we er alles aan blijven doen om deze afbraak van de rechten van het personeel en het gemeenschappelijk personeelsbeleid te stoppen: door onze standpunten kenbaar te maken met allerhande acties en door een juridische aanpak.

WELKOM IN DE ZORG NIEUWE MOGELIJKHEDEN OM TE WERKEN IN DE ZORG- EN WELZIJNSSECTOR

Er zijn heel veel handen te kort in zorg en welzijn. Sommige taken kunnen immers enkel gebeuren door personeel met de juiste kwalificatie op zak. Denken we maar aan zorgkundigen, kindbegeleiders, opvoeders ... Het nieuwe project 'zij-instroom' moet hierbij helpen.

Op 1 juli 2022 sloten de vakbonden en de werkgeverskoepels van de private en publieke sector een intersectoraal kaderakkoord met Vlaams minister van Welzijn Hilde Crevits. Het akkoord maakt een structureel nieuw instroomkanaal voor de zorg- en welzijnssectoren mogelijk. Het zou voor een deel het probleem van de openstaande vacatures moeten oplossen.

Volgend jaar van start

Vanaf 2023 kunnen kandidaten die niet over de juiste kwalificatie beschikken, toch aangeworven worden. De focus ligt eerst op de knelpuntfuncties zorgkundige, verzorgende, logistiek assistent in de zorg, kindbegeleider en opvoeder-begeleider.

Hoe werkt het? Deze nieuwe medewerkers worden structureel verankerd in de basisfinanciering, een goede zaak voor de voorziening

TEKST
Jan Mortier

FOTOGRAFIE
Studio Stefke

waar ze werken. De betrokken werknemers volgen na aanwerving eerst een kwalificerend traject. Omdat de invulling van openstaande vacatures dringend is, wordt er voorrang verleend aan kortlopende opleidingen van maximum anderhalf jaar. Het project richt zich dus niet tot mensen in de sector die een opleiding willen volgen tot verpleegkundige. Daarvoor zijn er al andere projecten, zoals het project Vorming 600 en het project #kiesvoordezorg (zie verder voor meer info, nvdr).

Dit nieuwe project staat open voor zowel personen die onvoldoende gekwalificeerd zijn, maar wel al werken in de zorg en welzijn, als voor niet-beroepsactieven, niet werkenden, werkzoekenden, erkende vluchtelingen ... De selectie van de kandidaten gebeurt door de betrokken werkgever. Eénmaal geselecteerd, krijgen de kandidaten onmiddellijk een contract van onbepaalde duur – en dus ook een loon – op voorwaarde dat ze een opleidingstraject volgen. Daarvoor krijgen ze dienstvrijstelling voor de duur van de opleiding.

Niet gekend bij de VDAB

Het project richt zich tot een breed scala aan profielen. Ook bij nieuwe doelgroepen zien we heel wat potentieel, zoals niet-actieven die

niet zijn ingeschreven als werkzoekende. We denken dan bijvoorbeeld aan huisvrouwen en -mannen. Die groep kunnen we enkel bereiken door in te zetten op outreachende activiteiten in samenwerking met lokale besturen en socioculturele organisaties.

Concrete uitwerking

In de komende weken onderhandelen de sociale partners verder over de concrete uitwerking van dit nieuwe project. Het kaderakkoord is geen wonderoplossing. Er zijn nog vele andere maatregelen en projecten nodig om de personeelstekorten in zorg en welzijn terug te schroeven. Maar alle beetjes helpen en het zal pas door de combinatie zijn van projecten en maatregelen dat we de werkdruk voor het personeel onder controle krijgen. Daar blijven we ons elke dag opnieuw voor inzetten.

OPLEIDINGEN IN ZORG EN WELZIJN

Veel leden contacteren ons met vragen over de opleidingsmogelijkheden in de zorg- en welzijnssector. In de wirwar van opleidingen vindt niet iedereen gemakkelijk de weg. Sommige opleidingsprojecten worden federaal gefinancierd, andere vanuit Vlaanderen. Dat heeft te maken met de complexe bevoegdheidsverdeling in zorg en welzijn tussen de federale overheid en de deelstaten.

Sommige opleidingen staan bovendien enkel open voor medewerkers van de openbare sector, andere zijn dan weer enkel bestemd voor personeelsleden uit de private zorg- en welzijnssector, al proberen we zoveel als mogelijk de projecten op elkaar af te stemmen. We zetten de verschillende mogelijkheden op een rijtje.

PROJECT VORMING 600 (FEDERAAL)

Wie minstens drie jaar in een openbaar ziekenhuis of een openbaar woonzorgcentrum werkt, kan kiezen voor het project Vorming 600. Dan volg je met behoud van loon een opleiding tot bachelor verpleegkunde (A1) of HBO5 verpleegkunde (A2). Je krijgt dienstvrijstelling om te studeren en de werkgever wordt gefinancierd voor de kosten voor de vervanging.

De 600 in de titel verwijst naar het aantal verpleegkundigen dat men via het project wilde opleiden. Maar het zijn er vele honderden meer geworden, alleen al in de publieke sector. Samen met de private zorgsector – waar er een gelijkaardig project loopt – gaat het zelfs om enkele duizenden verpleegkundigen.

In september 2022 konden opnieuw 265 personeelsleden uit de openbare sector de opleiding starten. De slaagpercentages liggen gemiddeld boven de 75 procent. Er zijn tal van voorwaarden en je moet voor het project worden geselecteerd.

Je kan je meestal inschrijven voor het volgende schooljaar in de loop van maart. De oproep wordt gepubliceerd op de website van de RSZ: socialsecurity.be. Je vindt de info ook op hetacv.be/acv-openbare-diensten.

Brugopleiding naar bachelor verpleegkunde

Er is ook heel wat interesse van HBO5-verpleegkundigen (A2) om een brugopleiding te volgen tot bachelor verpleegkunde (A1). Vandaar dat voor het eerst in 2022 het project ook werd opengesteld voor de brugopleiding. 38 HBO5-verpleegkundigen uit de openbare sector konden de opleiding aanvatten.

Opleiding tot zorgkundige (federaal)

Vanaf volgend schooljaar wordt het project Vorming 600 ook uitgebreid voor een opleiding tot zorgkundige. De voorwaarde blijft dat je moet tewerkgesteld zijn in een federale gezondheidsinstelling (ziekenhuis, thuisverpleging) of een geregionaliseerde instelling (woonzorgcentrum, dagverzorgingscentrum of centrum voor kortverblijf).

#KIESVOORDEZORG (FEDERAAL)

#kiesvoordezorg startte een paar jaar terug in de private zorgsector. Het opleidingsproject stimuleert werkenden in een andere sector om te kiezen voor een job in de non-profit. De publieke sector heeft zich vorig jaar aangesloten. Openbare instellingen, ziekenhuizen en woonzorgcentra kunnen zich nu ook inschrijven voor dit project.

Geselecteerde kandidaten moeten hun huidige arbeidsovereenkomst beëindigen maar krijgen bij de zorginstelling een nieuwe arbeidsovereenkomst en dus een loon om de opleiding aan te vatten. Geïnteresseerden uit de publieke sector mogen niet tewerkgesteld zijn bij de lokale openbare sector, voor hen zijn er andere mogelijkheden.

Voor het schooljaar 2023-2024 worden ongeveer 200 personen in de openbare sector voor dit project aangeworven.

KWALIFICERENDE TRAJECTEN TOT ZOR GKUNDIGE, VERZORGENDE EN KINDBEGELEIDER (VLAAMS)

De voorbije jaren konden ook heel wat personeelsleden die werken bij een lokaal bestuur een opleiding volgen tot zorgkundige, verzorgende, kindbegeleider of begeleider buitenschoolse opvang. De opleiding wordt georganiseerd door Diverscity, een samenwerkingsinitiatief van de drie vakbonden van de openbare sector en de VVSG.

Het aantal projecten werd zodanig verhoogd dat er nu een pauze wordt ingelast. Pas vanaf het schooljaar 2025-2026 is er opnieuw een mogelijkheid om in te stappen.

Meer info op diverscity.be.

INTAKEPLATFORM VOOR OPLEIDINGEN EN BEROEPEN IN ZORG EN WELZIJN IN VLAANDEREN

Met de middelen van het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA 6) wordt er gewerkt aan een intakeplatform voor opleidingen en beroepskeuze in zorg en welzijn. Dat gebeurt in overleg met de sociale partners van de publieke en private sector.

Via een individuele intake op de website zal de gebruiker wegwijs worden gemaakt in de mogelijkheden om een opleiding en werk te vinden. Een laagdrempelig initiatief dat zich richt tot mensen die openstaan voor een carrièreswitch en tot werkzoekenden, beroepsinactieven en personen die al werken in zorg en welzijn.

Vermoedelijke lancering begin 2023.

NIEUW PROJECT 'INSTROOM A' (FEDERAAL)

'Instroom A' is de werktitel voor een ander project in opstart. Hier ligt de focus op personeelsleden in dienst van de lokale besturen in een sector die niet behoort tot de zorg- en welzijnssector en die een switch willen maken via een opleiding tot zorgkundige of verpleegkundige.

Zij behouden hun arbeidsovereenkomst en loon en krijgen dienstvrijstelling voor het volgen van de opleiding. De voorwaarden zijn te vergelijken met het project Vorming 600. Vanaf volgend schooljaar operationeel.

Van zodra je je kan inschrijven, lees je dat op onze website.

OP STAP ...

Elke maand trekken we door Vlaanderen, op zoek naar opvallende verhalen bij de openbare diensten.

Juwelen verkopen om rond te komen

VANDAAG: DE BERG VAN BARMHARTIGHEID IN BRUSSEL

BRUSSEL

TEKST
Nathalie De Bisschop

FOTOGRAFIE
Anton Coene

Vlakbij de vlooiemarkt, tussen de antiek- en de vintage winkels vind je een prachtig, statig gebouw met grote wapperende vlaggen: 'Geld nodig? Een lening op pand is er voor u'. Hier, in het hartje van de Brusselse Marollen, huist de Berg van Barmhartigheid, het laatste publieke pandjeshuis van ons land.

Terwijl we wachten op de ontmoeting met directeur Jan Declercq valt het op: het is er een druk komen en gaan. Je ziet er alle soorten mensen: van een kraaknet geklede oudere vrouw tot een gehaaste man in werkkledij en een jong koppel.

Ze schuiven aan bij het loket waar ze hun waardevolle voorwerpen laten schatten. "We hebben experts in dienst die meteen een waarde plakken op het voorwerp", legt Jan Declercq uit. "Zo moeten mensen niet te lang wachten." En inderdaad, nog geen kwartier later mogen de klanten al aan het volgende loket aanschuiven om het geld te ontvangen. Zeventig procent van de waarde van het in pand gegeven voorwerp: cash of gestort op hun bankrekening.

"Hun pand wordt nooit onze eigendom. Wij bewaren het tot de eigenaar de lening heeft terugbetaald", legt Jan uit. Als dat niet gebeurt? "Dan verkopen we het in een veiling. Als het voor meer geld verkocht wordt dan gedacht, gaat de meerprijs naar de eigenaar. Wij zijn niet uit op winst."

Waardevolle juwelen, flessen wijn of kunstwerken. Dat en nog veel meer kun je er in onderpand

geven. "Bijna 95 procent van alle voorwerpen die we binnenkrijgen, zijn juwelen", geeft de directeur mee. "De waarde van de voorwerpen ligt vaak ver uiteen, maar het gemiddelde bedrag van de leningen is op dit moment 975 euro."

Een tijd geleden lag dat bedrag nog op 650 euro. "Waarom mensen voorwerpen verkopen, weten wij nooit. Wat ons wel opvalt, is dat de bedragen stijgen en we steeds meer mensen over de vloer krijgen sinds de energiecrisis", zucht de directeur. "We bereiken andere mensen dan voordien. Ook mensen in hogere klassen krijgen het moeilijker."

Jan Declercq werkt sinds 2017 voor de Berg van Barmhartigheid. "Ik ben blij dat we mensen die in nood zitten kunnen helpen, daar doe je het op het einde van de rit voor." 🙏

www.bergvanbarmhartigheid.be

TEKST
Kaat De Man

FOTOGRAFIE
Anton Coene

“Al bijna veertig jaar werk ik in dit labo: nu bij de Vlaamse Milieu Maatschappij, de eerste tien jaar bij de voorgangers van de VMM. Hier werken we mee aan een beter leefmilieu in Vlaanderen. We voeren onafhankelijk onderzoek naar de toestand van ons leefmilieu, los van commerciële druk.

We analyseren luchtstalen, fijnstof en stalen van afval-, oppervlakte- en regenwater. Zo monitoren we de toestand van onze waterlopen en omgevingslucht, en kijken we in hoeverre die voldoen aan de Europese en Vlaamse milieukwaliteitsnormen. Dankzij onze analyses kon de VMM bijvoorbeeld de verspreiding van PFAS, een kankerverwekkende stof die we een tijdje geleden vonden in de omgeving van de 3M-fabriek, in kaart brengen.

Als militant ijver ik voor de toekomst

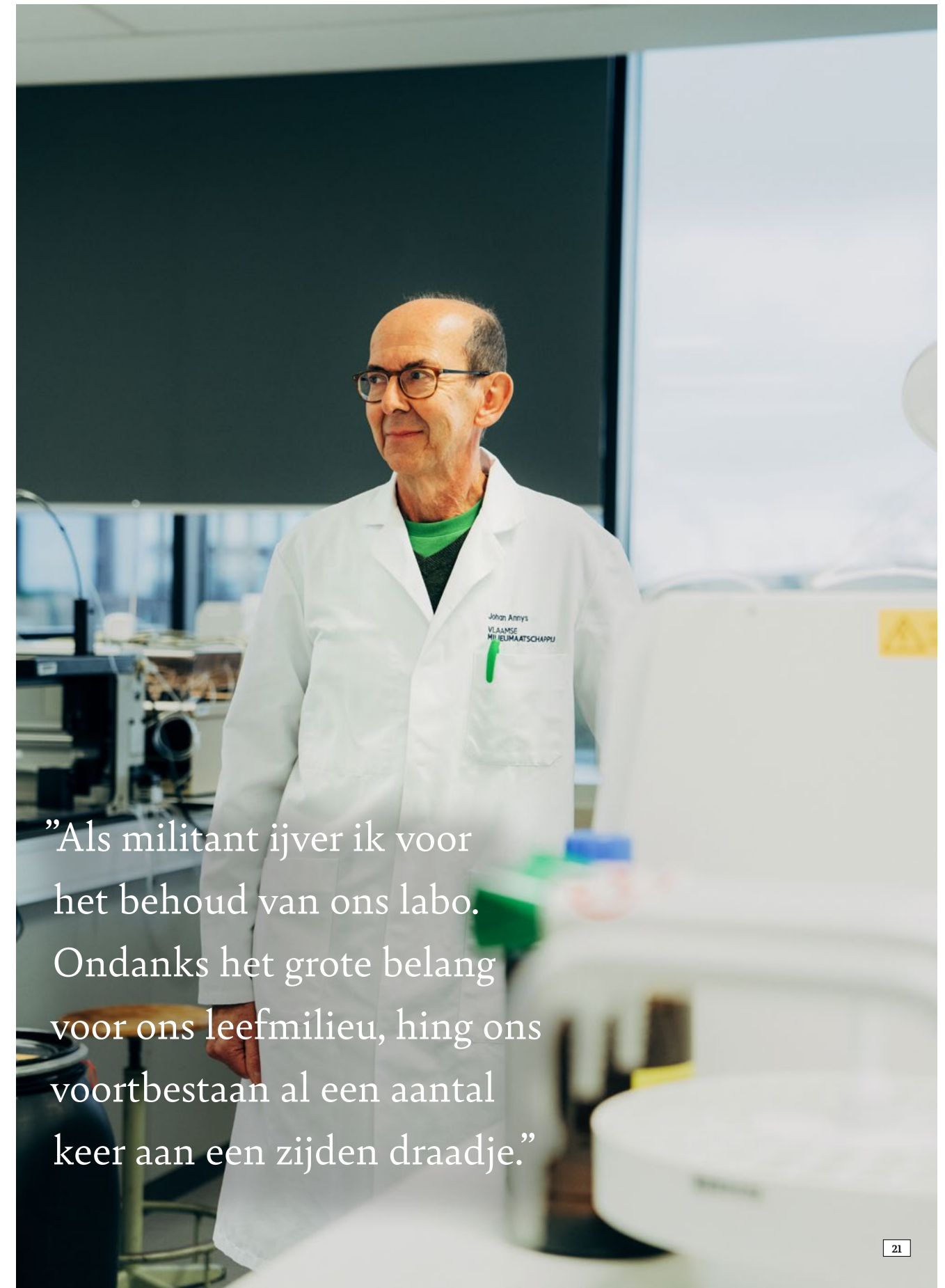
Johan Annys (61 jaar) is waarnemend verantwoordelijke van het labo van de Vlaamse Milieu Maatschappij (VMM) en militant voor ACV openbare Diensten. Onlangs hing de toekomst van het labo aan een zijden draadje. Maar onder andere dankzij zijn inzet is beslist het te behouden én te versterken.

van ons labo. Dat begon in 2008, toen er sprake was dat ons labo in Oostende zou samensmelten met dat in Gent. Dat hebben we verhinderd door onze meerwaarde als afzonderlijk labo aan te tonen. Verhuizen was voor ons ook niet zo vanzelfsprekend: we woonden allemaal in en rond Oostende.

Jaren later kwam onze locatie opnieuw ter discussie. Uiteindelijk moesten we toch verhuizen. Gelukkig konden we een mooie compensatieregeling onderhandelen voor de medewerkers die plots elke dag moesten pendelen naar Gent.

Ook voor het welzijn van onze collega's zet ik me in. Personeelsleden die zich onheus behandeld voelen, kunnen bij mij terecht. Daarnaast is veiligheid op de werkvloer erg belangrijk. Zo zijn er collega's die af en toe in een riool moeten afdalen in Woluwe. Links en rechts heb je daar een gangpad van een halve meter breed, en in het midden een kanaal met afvalwater. Vroeger liepen mensen daar rond zonder enige vorm van beveiliging. Heel gevaarlijk! Nu maken ze zich vast aan een leeflijn. Dat veiligheidsprobleem is aangepakt dankzij de inzet van ACV Openbare Diensten.

Een tijdje geleden zag het er trouwens naar uit dat we ook in Gent onze deuren zouden moeten sluiten. Gelukkig erkende minister Zuhail Demir uiteindelijk het belang van ons labo voor ons leefmilieu. Onlangs kregen we te horen dat het VMM-labo blijft bestaan, én dat we versterking krijgen.”

“Als militant ijver ik voor het behoud van ons labo. Ondanks het grote belang voor ons leefmilieu, hing ons voortbestaan al een aantal keer aan een zijden draadje.”

Twee jaar geleden trok ACV Openbare Diensten aan de alarmbel. Er was nog geen wettelijk kader rond fietsleasing, terwijl sommige lokale besturen het al ‘illegaal’ aanboden. Intussen zijn er afspraken gemaakt en kan fietslease legaal, zowel bij Vlaamse ambtenaren als bij lokale besturen. Zonder overleg met de vakbonden. Resultaat: een ontwerpbesluit vol vage termen en onduidelijkheden.

Waarom toch beter niet kiezen voor een fietslease?

Je ruilt een deel van je eindejaarstoelage, vakantiedagen of fietsvergoeding in voor een fiets. Je betaalt op die leasing geen RSZ, wat je nettoloon oplevert, maar nadelig is voor je pensioenopbouw voor contractuelen (er is geen effect voor statutairen). Het gaat in principe om een lening, en die kost ook geld. Zeker bij contractbreuk, bijvoorbeeld als je van werkgever verandert. Je hebt vaak een hoog eigen risico, ook al zijn diefstal en schade zagezegd gedekt. Na jaren betalen is de fiets nog steeds niet van jou.

De problemen met het ontwerpbesluit

Er staan te veel onduidelijkheden en vage termen in het ontwerpbesluit. Zo is onduidelijk wie opdraait voor de verbrekingsvergoeding bij een voortijdige beëindiging van het contract, bijvoorbeeld bij ontslag of pensioen.

Iedereen met een contract van minder dan drie jaar, tijdelijke contracten of vlak voor pensionering, wordt gediscrimineerd. Zij zijn sowieso verplicht een verbrekingsvergoeding te betalen, waardoor fietsleasing niet meer voordelig is.

Ook onduidelijk is wat er gebeurt als je flexbudget (eindejaarstoelage of vakantiedagen) niet volstaat. Hoe wordt het extra bedrag dan gedekt? Blijkbaar heeft de werkgever daar volledige vrijheid in en kan het dus gewoon van je loon worden afgehouden. Er wordt niet gesproken van maximale afhoudingen of spreidingsplannen. Volgens het ontwerpbesluit moet de leasefiets ook ‘regelmatig’ gebruikt worden, zonder te specificeren hoe vaak dat is. Met

andere woorden: de plichten van de werknemer zijn hier niet duidelijk.

Werknemers kunnen tot 11 dagen jaarlijkse vakantie inzetten, maar het is niet duidelijk hoe dat berekend wordt voor deeltijds werkenden. Waar zit de garantie dat zij nog voldoende wettelijke vakantie overhouden? Bij ziekte is er onduidelijkheid over het aantal over te dragen dagen.

Onze conclusie

Omzetten van jaarlijks verlof in flexbudget is voor ons onbespreekbaar. Het tast het fundamenteel recht op rust aan. Leasen door je eindejaarstoelage te gebruiken is te onzeker. Je gaat een engagement aan van drie jaar of meer, maar je bent niet zeker dat je al die jaren een eindejaarstoelage krijgt. Want dat is geen gegarandeerd recht en je kunt het dus kwijtspelen. Het leaseplan moet herbekeken worden, want er is te veel onduidelijkheid. 🗳️

©Shutterstock

NIEUWS

EINDEJAARSPREMIE IN DE OPENBARE SECTOR

Of je recht hebt op een eindejaarspremie en hoeveel die bedraagt, hangt af van waar je werkt. Wil je meer weten over de eindejaarspremie in jouw sector? Bekijk de beschikbare informatie via onze website.

[www.vlaanderen.be/
jobbonus](http://www.vlaanderen.be/jobbonus)

JOBbonus

De Vlaamse overheid geeft één keer per jaar een jobbonus aan werknemers en ambtenaren met een brutomaandloon van minder dan 2.500 euro. Dankzij die jobbonus wordt het financiële verschil tussen werkloosheid en werken groter. Wie in aanmerking komt voor de jobbonus, ontvangt een brief.

Brief gekregen? Registreer dan jouw rekeningnummer via www.burgerprofiel.be.

- ☐ Surf naar www.burgerprofiel.be
- ☐ Meld je aan met itsme@, je identiteitskaart en kaartlezer, een app of sms.
- ☐ Je bent nu op jouw burgerprofiel. Klik bovenaan rechts op je naam en dan op ‘Uw gegevens bij de overheid’.
- ☐ Ga naar beneden en klik op ‘Werk, functies en mandaten’.
- ☐ Je bent er bijna! Klik in de tekst over de jobbonus op ‘Vul uw gegevens in’.
- ☐ Vul in de lege balk jouw rekeningnummer in en klik op de blauwe knop. Ziezo, je bent volledig klaar!

Heb je verder nog vragen? Bel naar het gratis informatienummer 0800-61106 of surf naar www.vlaanderen.be/jobbonus

© Elise Vandepancke

Thuis wordt Elders

Nooit gedacht dat ik het zou opnemen voor een tv-soap waarin niet veel meer of minder gebeurt dan bij de kijkers thuis. Woensdag 9 november, de dag van de grote stakingen, blokkeerden vakbonden en acteurs van de tv-serie Thuis de toegangspoort van het VRT-gebouw. De VRT kondigde onlangs een flinke ontslagronde in eigen huis aan en alsof er nog niet genoeg met deuren gesmeten wordt, gaat ze de productie van Thuis uitbesteden.

Het is het zoveelste voorbeeld van een overheid die denkt door uit te verkopen te kunnen besparen. Misschien moeten we het ook in duizenden afleveringen uitleggen: u bespaart niets. Integendeel, het personeel is altijd de dupe: andere arbeidsvoorwaarden (weet u nog, in aflevering 1?), verhoogde werkdruk (aflevering 507), langere werkdagen (aflevering 1.426) en meer stress en ziekteverzuim (aflevering 2.117).

Beleidsmakers zijn van de publieke sector een slechte soap aan het maken. Hoe lang blijven we lijdzaam toezien?

TEKST
Willem-Jan van Ekert